

- 2) уређен аеродром, полигон или други терен који омогућава успјешно извођење наставе с практичном обуком, зависно од врсте обуке за коју се користи;
- 3) затворен хангар са одговарајућом инсталацијом;
- 4) складиште за авионско гориво и мазут, са уређеним простором за претакање горива;
- 5) приручну радионицу с магацинским простором за резервне дијелове;
- 6) амбуланту која испуњава прописане услове;
- 7) контролни торањ или другу просторију за руковођење летењем;
- 8) електронска и радио-средства (телефон, телекс, радио-станица и сл.).

Члан 5.

Базни аеродром, у смислу овог правилника, јесте аеродром на коме се налази сједиште центра за обуку или аеродром који је од сједишта центра удаљен највише тридесет километара.

Члан 6.

Центар за обуку може, ако то захтијевају метеоролошки услови или ако настане промјена на базном аеродрому, која онемогућава извођење обуке, поједине фазе обуке вршити и на другом аеродрому, али не дуже од тридесет дана.

Аеродром на коме се пријевремено изводи обука мора испуњавати прописане услове и имати дозволу за кориштење коју је издала Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

Члан 7.

Центар за обуку дужан је да обезбиди следећа учила:

- 1) навигациону карту БиХ у размјери 1:500000, с уцртаним ваздушним путевима и забрањеним зонама,
- 2) географску карту БиХ у размјери 1:50000,
- 3) карту аеродромске зоне у размјери 1:500000,
- 4) радио-навигациону карту БиХ,
- 5) зборник ваздухопловних података (АИП),
- 6) зборник ваздухопловних података за спортске аеродроме,
- 7) путни приручник,
- 8) навигациони рачунар с упутством за кориштење.

Поред учила из става 1. овог члана, центар за обуку дужан је да обезбиди и друга учила предвиђена програмом обуке као што су макете, цртежи, пресејци инструмената и опреме, аудио-визуелна средства, шеме система, инстро-панел, цртеже, авиокомпоненте и др.

Члан 8.

Центар за обуку кандидата за стицање дозволе професионалног пилота, саобраћајног пилота, навигатора летача, инжењера летача, верификатора летача и кабинског особља, као и за стицање одговарајућих овлаштења мора имати одговарајући уређај за симулирање летења (симулатор), на коме се изводе вјежбе прописане програмом обуке.

Члан 9.

Просторије центра за обуку морају бити посебне грађевинске цјелине или морају имати посебан улаз и не могу бити дио угоститељског или стамбеног објекта. Просторије центра за обуку морају бити изграђене тако да бука од летења и бука од одржавања ваздухоплова не омета наставу и да слушаоци из једне просторије не ометају слушаоце у другој просторији.

Члан 10.

Центар за обуку на базном аеродрому мора имати просторије за припрему пилота пред практичну обуку, и то одговарајућу просторију за кандидате који чекају ред за летење и одговарајуће просторије за летачку припрему и анализу летења.

Члан 11.

Ваздухоплови који се у центру за обуку користе за извођење практичног дијела обуке морају се користити зависно од категорије и намјене за коју су хомологовани, које су уписане у уверење о пловидбености.

Опрема, уређаји и инструменти уграђени у ваздухоплов из става 1. овог члана морају бити исправни у вријеме извођења обуке.

Члан 12.

Центар за обуку, зависно од броја кандидата на обуци и програма за одговарајућу врсту обуке, мора имати одговарајући број наставника и инструктора.

Члан 13.

Наставник теоријске обуке кандидата за стицање дозволе професионалног пилота, саобраћајног пилота, навигатора-летача, инжењера-летача, верификатора-летача и кабинског особља, као и за стицање одговарајућих овлаштења, мора имати најмање вишу стручну спрему из области коју предаје и најмање једну годину радног искуства у ваздухопловству.

Руководилац теоријске обуке, поред тога што мора да испуњава услове из става 1. овог члана, мора имати и најмање три године искуства као наставник теоријске обуке.

Члан 14.

Наставник теоријске обуке за стицање дозволе спортског пилота авиона, пилота ултраликих авиона, пилота једрилице, пилота слободног балона, пилота змаја и падобранца с одговарајућим овлашћењима мора имати најмање средњу стручну спрему у одговарајућој области, или мора да поседује, односно да је посједовао одговарајућу дозволу и овлашћење, као и три године радног искуства у ваздухопловству.

Руководилац теоријске обуке, поред тога што мора да испуњава услове из става 1. овог члана мора имати и двије године радног искуства као наставник теоријске обуке.

Члан 15.

Наставник теоријске обуке може предавати највише три сродна теоријска предмета.

Члан 16.

Руководилац летачком обуком може бити лице које поседује одговарајућу дозволу и овлаштење инструктора, односно наставника летења.

Руководилац летачком обуком за стицање дозволе из чл. 8. и 14. овог правилника може бити инструктор, односно наставник летења који, поред тога што мора да испуњава услове из става 1. овог члана, мора имати најмање 1000, односно 300 часова летења у својству инструктора, односно наставника.

Члан 17.

Инструктор, односно наставник летења у једној групи може обучавати највише шест кандидата.

Члан 18.

Руководилац летачком и руководилац теоријском обуком дужни су да прате наставу, да се старају о одржавању одговарајућег нивоа обуке, да овјере извјештај о обуци, да провјеравају поједине фазе летачке обуке и да изврше завршну провјеру кандидата на обуци.

Члан 19.

Центар за обуку дужан је да обезбиди:

- 1) наставне планове и програме за сваку врсту обуке, који садрже: циљеве и задатке обуке, план обуке, опис сваке лекције, начин извођења наставе, средства и учила која се користе, начин провјере по завршетку појединих фаза обуке, односно последице завршетка обуке;

- 2) приручнике са утврђеним поступцима у лету и на земљи, као и у случају нужде;
- 3) литературу за обуку;
- 4) вођење личних досјеа кандидата, који садрже: пријаву за обуку, рјешење о пријему на обуку, љекарско увјерење, податке о положеним испитима, картон о школовању, полису осигурања кандидата и др.;
- 5) вођење дневника наставе;
- 6) вођење дневника планова обуке;
- 7) вођење дневника летења, односно падобранских скокова;
- 8) вођење налога за летове изван зоне аеродрома и навигационих планова;
- 9) вођење евиденције о удесима и незгодама у току обуке.

Члан 20.

Центар за обуку дужан је да води регистар кандидата на обуку.

У регистар кандидата уносе се лични подаци кандидата и подаци о трајању обуке, наставнику, односно инструктору који врши обуку, положеним испитима, степену обучености и врсти послова за које је кандидат обучен.

Члан 21.

Центар за обуку је дужан да за сваког кандидата обезбиједи:

- 1) копију програма обуке;
- 2) копију безбједносних поступака и кућног реда центра за обуку;
- 3) упутство за експлоатацију и принудне поступке за ваздухоплов на коме ће се кандидат обучавати;
- 4) упутство за експлоатацију аеродрома на коме ће се вршити обука;
- 5) листе провјере редовних и ванредних поступака за ваздухоплов на коме ће се вршити обука.

Члан 22.

Сваком кандидату који је завршио обуку за стицање дозволе, односно овлашћења центра за обуку издаће потврду о стеченој обучености.

Потврда из става 1. овог члана садржи:

- 1) назив центра,
- 2) матични број из регистра обуке и редни број увјерења,
- 3) личне податке кандидата,
- 4) податке о врсти обуке коју је завршио кандидат,
- 5) датум почетка и завршетка обуке,
- 6) оцјене, по предметима, и општи успјех кандидата.

Члан 23.

Дозвола за рад центру за обуку, на његов захтјев, издаје Дирекција за цивилно ваздухопловство Босне и Херцеговине.

Дозвола се издаје са роком важења од 12 мјесеци.

Члан 24.

Уз захтјев за издавање Дозволе подносе се следећа документа:

- 1) рјешење о упису у регистар ваздухопловне организације, односно предузећа које издаје надлежни орган;
- 2) приручник о раду центра за обуку;
- 3) списак стручног особља које ће изводити теоријску и практичну обуку, с навођењем њихове стручне спреме и врсте дозволе и овлашћења која посједују;
- 4) наставни план и програм свих врста обуке који су усаглашени с прописаним програмима за обучавање ваздухопловног особља;

- 5) попис и скице просторија за извођење теоријске обуке, као и подаци о опреми из члана 4. овог правилника;
- 6) списак ваздухоплова на којима ће се обучавати кандидати, с подацима о типу, моделу и опреми;
- 7) списак осталих уређаја и учила за извођење теоријске и практичне обуке за сваку врсту обуке.

Уз захтјев за продужење важења дозволе, односно уз захтјев за измјену дозволе центру за обуку друге врсте ваздухопловног особља прилажу се:

- 1) докази да су промјене настале у току важења увјерења у складу са овим правилником;
- 2) податке о броју кандидата који су положили испит за стицање дозволе, односно овлашћења по завршеној обуци у центру за обуку.

Члан 25.

У случају непоштовања одредаба овог правилника наведених у овом члану центру за обуку се може суспендовати или трајно одузети одобрење за рад:

- 1) ако сваку промјену не пријави Дирекцији за цивилно ваздухопловство (члан 3. став 3.);
- 2) ако поједине фазе обуке врши на другом аеродрому у периоду дужем од 30 дана (члан 6. став 1.);
- 3) ако не обезбиједи учила из члана 7. овог правилника;
- 4) ако не обезбиједи наставне планове и програме, приручнике и литературу за обуку, као и вођење личних досјеа кандидата, дневника наставе, дневника планова обуке, дневника летења, односно падобранских скокова, налога за лет и евиденције о удесима и незгодама из члана 19. овог правилника;
- 5) ако не води регистар кандидата на обуци (члан 20.);
- 6) ако за сваког кандидата не обезбиједи копију програма обуке, копију безбједносних поступака кућног реда, упутство за експлоатацију и принудне поступке за ваздухоплов, упутство за експлоатацију аеродрома листе провјере редовних и ванредних поступака за ваздухоплов (члан 21.).

Члан 26.

У случају непоштовања одредаба овог правилника одговорном лицу у центру за обуку и руководиоцу летачке и руководиоцу теоријске обуке може се суспендовати или трајно одузети дозвола за рад.

Члан 27.

Центар за обуку који је увјерење стекао по одредбама Правилника о условима које мора да испуњава школа или школски центар за обучавање ваздухопловног особља ("Службени лист СФРЈ", број 72/91), оспособљеност за обучавање ваздухопловног особља ускладиће се са условима прописаним овим правилником најкасније до следећег продужења одобрења за рад.

Члан 28.

Даном ступања на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о условима које мора да испуњава школа или школски центар за обучавање ваздухопловног особља ("Службени лист СФРЈ", број 72/91).

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику БиХ".

Правилник објавити у службеним гласилима ентитета.

Број 02-292.6-1253/04

23. септембра 2004. године
Сарајево

Генерални директор
Борје Ратковица, с. р.